

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๕๖/๒๕๖๒

วันที่ ๒๗ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๒

ระหว่าง { พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธิ์ เตมียเวส ผู้ร้อง
นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานรัฐสภา ผู้ถูกร้อง

เรื่อง พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธิ์ เตมียเวส (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธิ์ เตมียเวส (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่าตนเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคเสรีรวมไทย ได้ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพจากการที่นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา (ผู้ถูกร้อง) ดำเนินการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒ โดยไม่บรรจุวาระการเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับรองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๙ วรรคสอง แต่ได้บรรจุวาระเรื่องพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๒ ไว้ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) ในวันเดียวกันนั้น และดำเนินการประชุมตามวาระดังกล่าวจนเสร็จสิ้น ทำให้ผู้ร้องในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเสรีรวมไทยอีก ๙ คน ขาดโอกาสเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับ

- ๒ -

แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี แม้ผู้ร้องได้อภิปรายคัดค้านและให้ผู้ถูกร้องวินิจฉัยว่าการเสนอชื่อบุคคล ซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมด เท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรต้องดำเนินการในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น จะดำเนินการ ในที่การประชุมร่วมกันของรัฐสภาไม่ได้ แต่ผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการแต่อย่างใด การประชุมดังกล่าว จึงเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๙ วรรคสอง และมาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง อันเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง

ผู้ร้องได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณา ว่าการกระทำของผู้ถูกร้องมิได้มีลักษณะเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง และฟังไม่ได้ว่า ผู้ร้องเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย จึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ จึงวินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

(๑) การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒ และการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒ ซึ่งเสนอชื่อพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา และนายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับรองในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อดำเนินการ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๙ วรรคสอง และมาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง

(๒) มีคำสั่งให้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยให้ผู้ถูกร้อง ในฐานะประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา ดำเนินการพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคล ซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคสอง โดยพลัน

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

- ๓ -

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ ตราบเท่าการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ไม่บรรจวาระการเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีในวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แต่ได้บรรจวาระดังกล่าวและดำเนินการพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๙ วรรคสอง และมาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องได้ต้องเป็นผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง แม้ผู้ร้องได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเห็นให้ยุติเรื่องร้องเรียนแล้วก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ผู้ถูกร้องในฐานะประธานรัฐสภา ดำเนินการพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี โดยมีสมาชิก

- ๔ -

สภาผู้แทนราษฎรเสนอชื่อบุคคลที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีและมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๕๙ วรรคสอง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องจึงเป็นการดำเนินการเพื่อรัฐสภาพิจารณาให้ความ
เห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีอันเป็นการกระทำตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง และมีได้ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง ผู้ร้องจึงไม่ใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิ
และเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงจากการกระทำดังกล่าวของผู้ถูกร้องแต่อย่างใด กรณีจึงไม่ต้องด้วย
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา
ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าว
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และเมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้อง
ไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

(คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๒)

Wongchai

(นายเจริญ ภัคดีธนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

Wongchai

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

Wongchai

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

Wongchai

(นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ